

Ciència oberta a la UPF: serveis de la Biblioteca i dades

Octubre del 2022

01.

**Ciència oberta: nova
guia**

03.

**Publicar dades de
recerca en accés obert**

05.

**Formació. Més informació.
Consultes?**

02.

**Publicació científica
en accés obert**

04.

**Recursos educatius en
obert**

06.

**Termòmetre de l'accés
obert**

1. Ciència oberta: nova guia

**GUIES
BibTIC**

Biblioteca i Informàtica / Guies BibTIC / Ciència oberta / Principis i beneficis

Ciència oberta: Principis i beneficis

Principis i beneficis
El termòmetre de la ciència oberta a la UPF

TAULA DE CONTINGUTS

- Què és la ciència oberta
- Els principis de la ciència oberta
- La ciència oberta a la UPF
- Els beneficis de la ciència oberta
- Per saber-ne més

Tens dubtes?

Què és la ciència oberta?

La ciència oberta és un **canvi de model** en la manera de fer ciència. Implica una visió **més oberta** en totes les fases del procés científic. La recerca ha de ser:

- **Lliure i gratuïta:** els resultats de les investigacions (publicacions i dades) han d'estar disponibles de manera pública i gratuïta perquè siguin reutilitzables.
- **Col·laborativa:** els reptes científics s'han de resoldre col·lectivament gràcies a les possibilitats de comunicació que ofereixen les noves tecnologies.
- **Reproducible:** tant les dades de recerca com els mètodes.

Implica un canvi estructural de tots els agents involucrats: el personal investigador, les agències finançadores, les universitats i la ciutadania.

1. Ciència oberta: nova guia

Els principis de la ciència oberta

Recomendación de la UNESCO sobre la Ciencia Abierta. Font: UNESCO

La ciència oberta a la UPF

Accés Obert (Open Access)

Dades de recerca en obert (Open Research data)

Revisió per parells en obert (Open peer review)

Programari de codi obert (Open source software)

Avaluació de la ciència en obert (Open science evaluation)

Ciència ciutadana (Citizen science)

Educació en obert (Open education)

Quaderns de laboratori en obert (Open notebooks)

Llicències obertes i copyright (Open licenses and copyright)

2. Publicació científica en accés obert. Vies

1. Publicar en un repositori el que s'ha publicat en una revista (via verda)
2. Publicar en revistes acadèmiques d'accés obert sense pagar ni per publicar ni per llegir (via diamant)
3. Publicar en revistes acadèmiques d'accés obert amb pagament d'APC (via daurada)

2. Publicació científica en accés obert. APC

- APC (*Article Processing Charge*) és la taxa que sovint s'ha de pagar per publicar en obert els articles en revistes d'accés obert:
 - Daurades → tots els articles en obert
 - Híbrides → només alguns articles en obert
- Els costos varien en funció de les revistes
- Els articles queden en obert → disponibles per a la consulta de qualsevol persona del món
- Les APC són despeses que es poden imputar als ajuts de recerca.

2. Publicació científica en accés obert. APC

Editorials amb APC gratuïtes i descomptes:

- ACS Publications
- American Physiological Society
- BioMed Central
- Cambridge Journals.
- The Company of Biologists
- Emerald
- Frontiers
- John Benjamins Publishing Company
- MDPI
- PNAS (Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America)
- Rockefeller University Press
- SAGE
- ScienceDirect (Elsevier)
- SpringerNature
- Wiley

→ Més informació <https://guiesbibtic.upf.edu/acces-obert/descomptes>

2. Publicació científica en accés obert. APC

Passos per gaudir d'una APC gratuïta:

1. Un PDI amb **filiació UPF** envia una proposta a una revista per publicar-hi el seu article.
 2. La revista, un cop accepta la publicació de l'article, proposa a la Biblioteca UPF l'aprovació d'una APC per a aquell article concret.
 3. La Biblioteca aprova o denega la proposta, depenent de si es compleixen els criteris d'adjudicació o de si hi ha APC disponibles.
 4. La revista comunica la resolució a l'investigador/a. En el cas que es denegui, haurà de cobrir el cost de l'APC com fins ara: a càrrec de l'ajut de recerca.
- En cap cas no s'atura el procés de publicació.

2. Publicació científica en accés obert. Via verda

e-Repository upf. Web Biblioteca i Informàtica | PPC | upf.edu | IDIOMA | EL MEU COMPTE

Benvinguts al Repositori Digital de la UPF

El repositori institucional recull, difon i preserva la producció intel·lectual en format digital que resulta de l'activitat acadèmica i investigadora de la UPF, les revistes científiques i les publicacions institucionals. La seva finalitat és contribuir a augmentar l'impacte de la investigació feta a la UPF i preservar la memòria intel·lectual de la UPF.

Comunitats

Selecioneu una comunitat per explorar-ne les col·leccions.

Comunitat	Nombre de documents
CONTINGUTS INSTITUCIONALS	191
DADES PRIMÀRIES DE RECERCA	268
DOCÈNCIA	547
RECERCA: ARTICLES, CONGRESSOS, LLIBRES	12520
RECERCA: TESIS	2901
RECERCA: WORKING PAPERS, PREPRINTS, INFORMES, ETC.	2497
REVISTES CIENTÍFIQUES	6059
TREBALLS D'ESTUDIANTS	3648
VIDA UNIVERSITÀRIA	257

SEARCH AND FILTERS: Cerca avançada, VISUALITZA, Tot l'e-Repository, EL MEU COMPTE, Entra, FILTRA: Autoria, Matèria, Data de publicació, Tipus de document, ESTADÍSTIQUES: Veure estadístiques globals, Veure estadístiques de cerques, RSS FEEDS: RSS 1.0, RSS 2.0, Atom

2. Publicació científica en accés obert. Via verda

Ethnoarchaeology and archaeology of rainfed cultivation in arid to hyper-arid lands of North Africa

Tipus de document:
Article

Versió del document:
Versió acceptada

Data de publicació:
2019

 Veure estadístiques de l'ítem

Descripció **Consulteu el document**

Citació:
Lancelotti C, Biagetti S, Zerboni A, Usai D, Madella M. The Archaeology and ethnoarchaeology of rain-fed cultivation in arid and hyper-arid North Africa. *Antiquity*. Cambridge University Press; 2019;93(370):1026-1039. DOI: 10.15184/aqy.2019.109

Enllaç permanent:
<http://hdl.handle.net/10230/44000>

Resum:
Rainfed cultivation in drylands, especially arid and hyper-arid lands, is often considered to play a minor role in human livelihood. Understanding the long-term development of this practice will augment knowledge of past land use strategies to inform models of land cover and climate change. Drawing upon the results of an ethnoarchaeological study, this paper presents a review of non-irrigated agricultural practices in the absence of anthropogenic water-harvesting structures, in arid and hyper-arid ...

Autoria:
Lancelotti, Carla ; Biagetti, Stefano ; Zerboni, Andrea ; Usai, Donatella ; Madella, Marco

DOI:
<http://dx.doi.org/10.15184/aqy.2019.109>

Mostra el registre complet de l'element

2. Publicació científica en accés obert. Via diamant

A [Revistes Catalanes en Accés Obert](#) (RACO) hi ha [22 títols](#) de revistes de la UPF.

- 8 es troben a [DOAJ](#) (Directory of Open Access Journal)
- Totes s'indexen a Dialnet Plus → més visibilitat i difusió
- 3 estan entre les 30 revistes més consultades a RACO:
 - [InDret](#)
 - [Illes i imperis](#)
 - [Hipertext.net](#)

Entre els 30 articles més consultats de RACO, hi ha un article d'Hipertext.net amb més de 7.000 consultes: "[El tratamiento de la desigualdad económica en cibermedios internacionales: análisis de contenido desde la perspectiva del nuevo sistema híbrido](#)".

3. Publicar dades de recerca en obert

[CORA. Repositori de Dades de Recerca](#)

- Repositori de dades de recerca de les universitats catalanes i dels centres CERCA
- Programari: [Dataverse](#) (Harvard)
- Permet complir amb els requeriments europeus de ciència oberta (compleix criteris [FAIR](#))
- Assigna DOI (Digital Object Identifier) als *datasets*

CORA.RDR

Repositori de dades federat i multidisciplinari per a la publicació de conjunts de dades de recerca en mode FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable), i seguint les directrius de l'European Open Science Cloud (EOSC).

BENEFICIS

Ajuda a complir amb els requisits de les agències de finançament

Augment de la visibilitat (assignant DOIs) i la interoperabilitat

Foment del reús de les dades i preservació a llarg termini

A QUI S'ADREÇA?

A universitats catalanes, centres de recerca CERCA i altres entitats que fan recerca que desitgin complir amb els requisits FAIR.

QUÈ PUC TROBAR A CORA.RDR?

+28
centres

+160
datasets

+1.900
fitxers

COM ACCEDIR-HI?

Cal signar un conveni i assumir el compromís de complir les normatives i directrius tècniques i legals establertes.

PER A MÉS INFORMACIÓ:

Àrea de Ciència Oberta
93 567 9809
rdr-contacte@csuc.cat

<https://www.csuc.cat/ca/servis/cora-repositori-de-dades-de-recerca>

CORA Repositori de Dades de Recerca

juny 2022

CSUC

3. Publicar dades de recerca en obert

Els projectes finançats en el marc del Programa Horizon Europe o del Plan Estatal han de fer un [Pla de Gestió de Dades](#) (PGD).

Què és un PGD o DMP?

És un document formal que detalla com es gestionaran les dades al llarg de la recerca i, després que el projecte finalitzi, ajuda a:

- Estalviar temps
- Assegurar la integritat i la reproductibilitat de les dades
- Difondre i preservar les dades
- Evitar possibles pèrdues de dades
- Incrementar l'impacte de la teva recerca

CORA.eiNa DMP

Eina que permet, de manera fàcil i a través de plantilles, crear, revisar i compartir plans de gestió de dades (DMP) que permetin complir amb els requisits de les agències de finançament.

BENEFICIS

Ajuda a complir amb els requisits de les agències de finançament.

Permet col·laborar amb altres investigadors/es.

A QUI S'ADREÇA?

A universitats catalanes, centres de recerca CERCA i altres entitats que fan recerca que desitgin complir amb els requisits FAIR (Findable, Accessible, Interoperable i Reusable, és a dir, trobable, accessible, interoperable i reutilitzable).

QUÈ PUC TROBAR A L'EINA DMP?

+850
usuaris

+450
plans

+20
institucions

COM ACCEDIR-HI?

Cal signar un conveni i assumir el compromís de complir les normatives i directrius tècniques i legals establertes.

PER A MÉS INFORMACIÓ:

Àrea de Ciència Oberta
93 567 9809
dmp-contacte@csuc.cat

<https://www.csuc.cat/ca/serveis/cora-eina-dmp>

CORA eiNa DMP

juny 2022

CSUC

4. Recursos educatius en obert

GUIES
BibTIC

Seleccioneu l'idioma | ▼

Biblioteca i Informàtica / Guies BibTIC / Recursos Educatius Oberts (REO) / Què són?

Recursos Educatius Oberts (REO): Què són?

Què són?

Llicències

Cercant REO

Medicina i Ciències de la Vida

Ciències Polítiques i Socials

Comunicació

Dret

Economia i Empresa

Humanitats

Tecnologies de la Informació i les Comunicacions

Traducció i Ciències del Llenguatge

Activitats

TAULA DE CONTINGUTS

- Què vol dir Recursos Educatius Oberts?
- Per saber-ne més

Què vol dir Recursos Educatius Oberts?

Els **Recursos Educatius Oberts** (REO) són materials d'ensenyament, aprenentatge i investigació en qualsevol suport, digital o d'un altre tipus, que siguin de **domini públic** o publicats amb una **licència oberta** que permeti l'accés gratuït a aquests, així com el seu **ús, adaptació i redistribució** per altres sense cap restricció o amb restriccions limitades.

[UNESCO, Declaració de París sobre els Recursos Educatius Oberts 2012](#)

Els REO inclouen diferents **tipus de recursos**:

- Cursos, programes curriculars, mòduls didàctics;
- Guies d'estudiant, plans docents;
- Eines d'avaluació, exercicis, exàmens;
- Llibres de text, articles de recerca;
- Vídeos, streaming, podcasts, imatges, multimèdia, materials interactius;
- Programari, aplicacions informàtiques, simulacions, jocs, apps de mòbil ...

5. Formació

Formació en competència digital:

1. La Publicació científica

La signatura científica

Com seleccionar la revista o editorial on publicar

Identificadors d'investigador

2. Ciència oberta

Iniciatives i marc normatiu

Publicar en accés obert

Dades de recerca. Pla de Gestió de Dades

Avaluació de la ciència en obert

3. La tesi doctoral: com publicar-la a la UPF

Suport a la maquetació

Declaració d'autoria

Publicació a TDX

- **Formació programada pel CLIK**
- **Formació a mida**

5. Més informació

- [Ciència oberta](#)
- [Publicar en accés obert](#)
- [APC gratuïtes i descomptes](#)
- [e-Repository](#)
- [Gestió de dades de recerca](#)
- [Recursos educatius en obert](#)

On adreçar consultes?

<https://cau.upf.edu/biblioteca-informatica>

6. Termòmetre de la ciència oberta a la UPF

- e-Repository
- Publicacions de recerca
- APC

Termòmetre de la ciència oberta

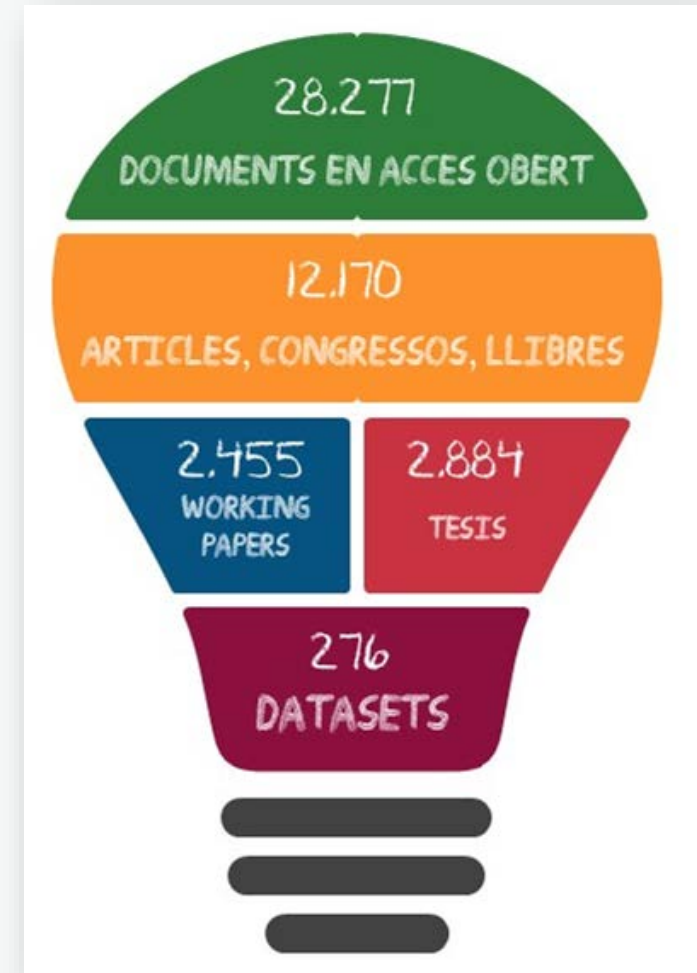

6. Termòmetre de la ciència oberta

e-Repository

L'últim any:

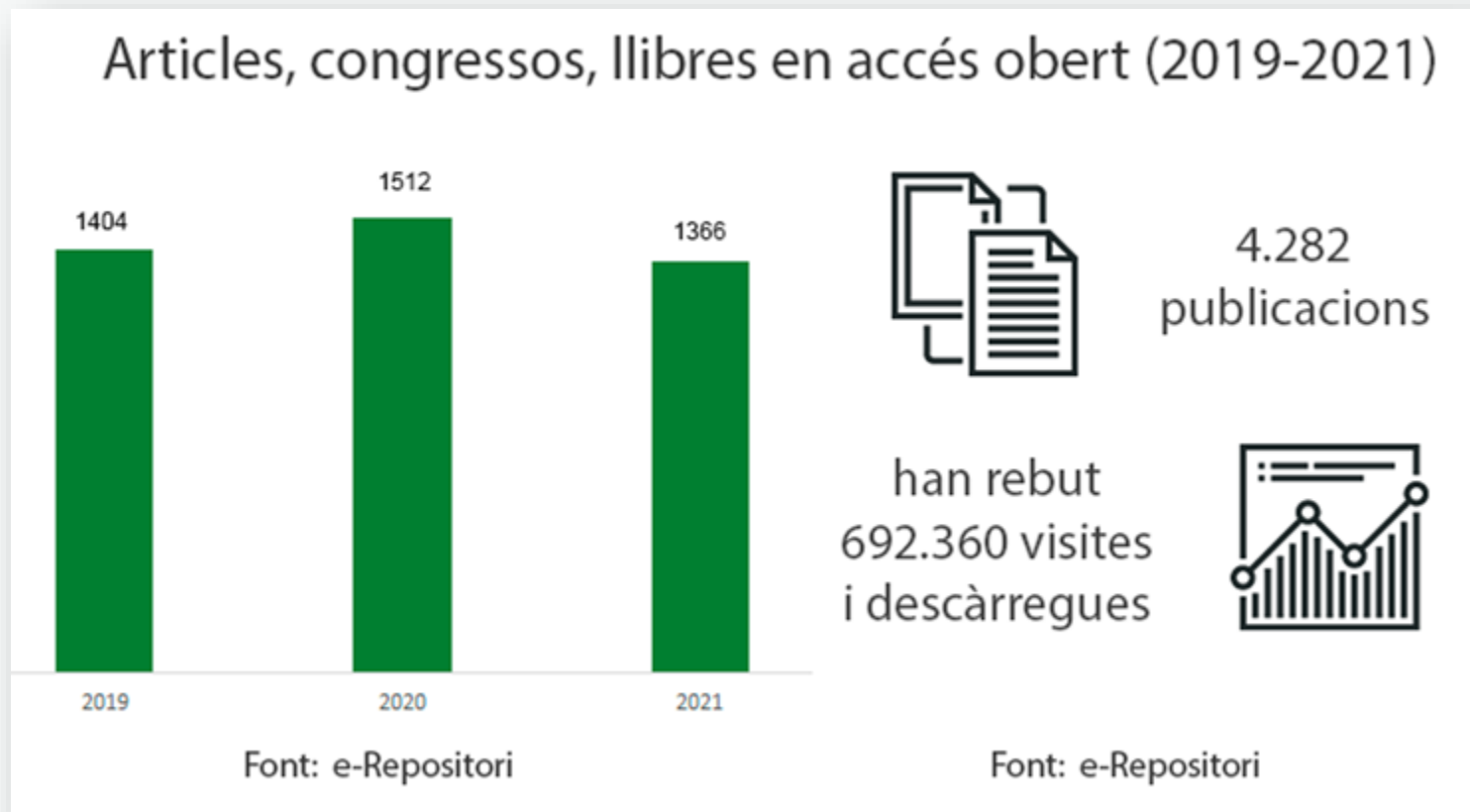
El 2021 hi ha hagut un increment de documents a l'e-Repository de més del **13%** fins arribar a un total de 28.277 documents (entre els quals, 12.170 articles, congressos i llibres, 2.455 working papers, 2.884 tesis i 276 datasets).

3. Termòmetre de la ciència oberta

e-Repository

En els darrers 3 anys s'han incorporat anualment més d'un miler de publicacions, fins a un total de 4.282 que han rebut més de 692.360 visites i descàrregues.

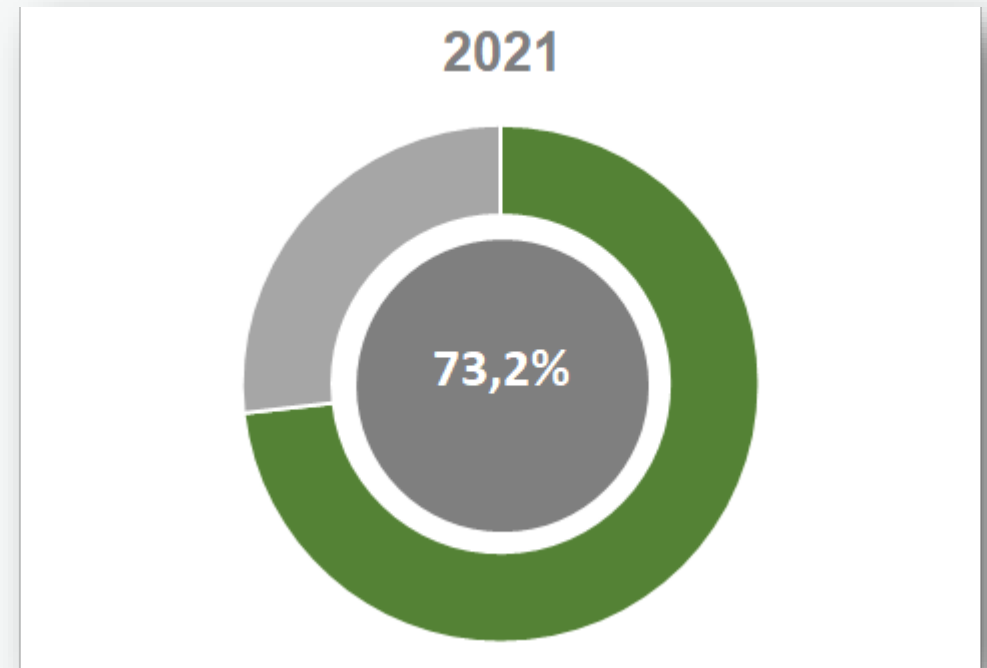

3. Termòmetre de la ciència oberta

Publicacions de recerca

Observatori de l'Accés Obert:

El **73,2** % de les publicacions científiques del 2021 recollides a WoS i Scopus estan en accés obert, per sobre de la mitjana de les universitats catalanes que és del 69,9%.

3. Termòmetre de la ciència oberta

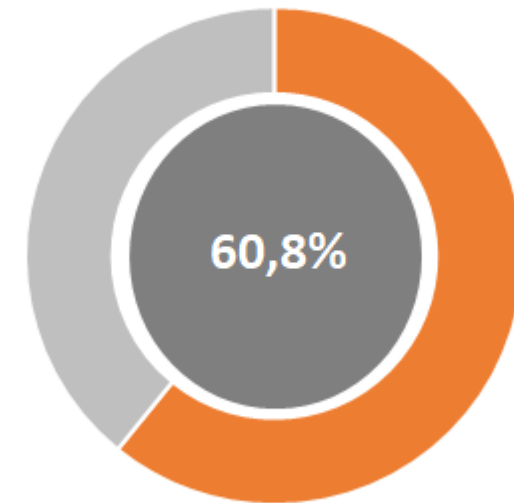
Publicacions de recerca

PPC:

Al Portal de Producció Científica (PPC) tenim recollides un total de 6.829 publicacions del període 2019-2021 (articles, publicacions de congressos i llibres i capítols de llibres).

Un **60,8%** de les publicacions del 2021 recollides es troba en accés obert, amb un total de 1.291 documents.

Publicacions del 2021 en accés obert

Font: PPC

3. Termòmetre de la ciència oberta

Publicacions de recerca

Tesis doctorals

En els últims tres anys (2019-2021) s'han [llegit a la UPF](#) un total de 631 tesis

A TDX hi ha disponibles en accés obert el **99,52%** (628).

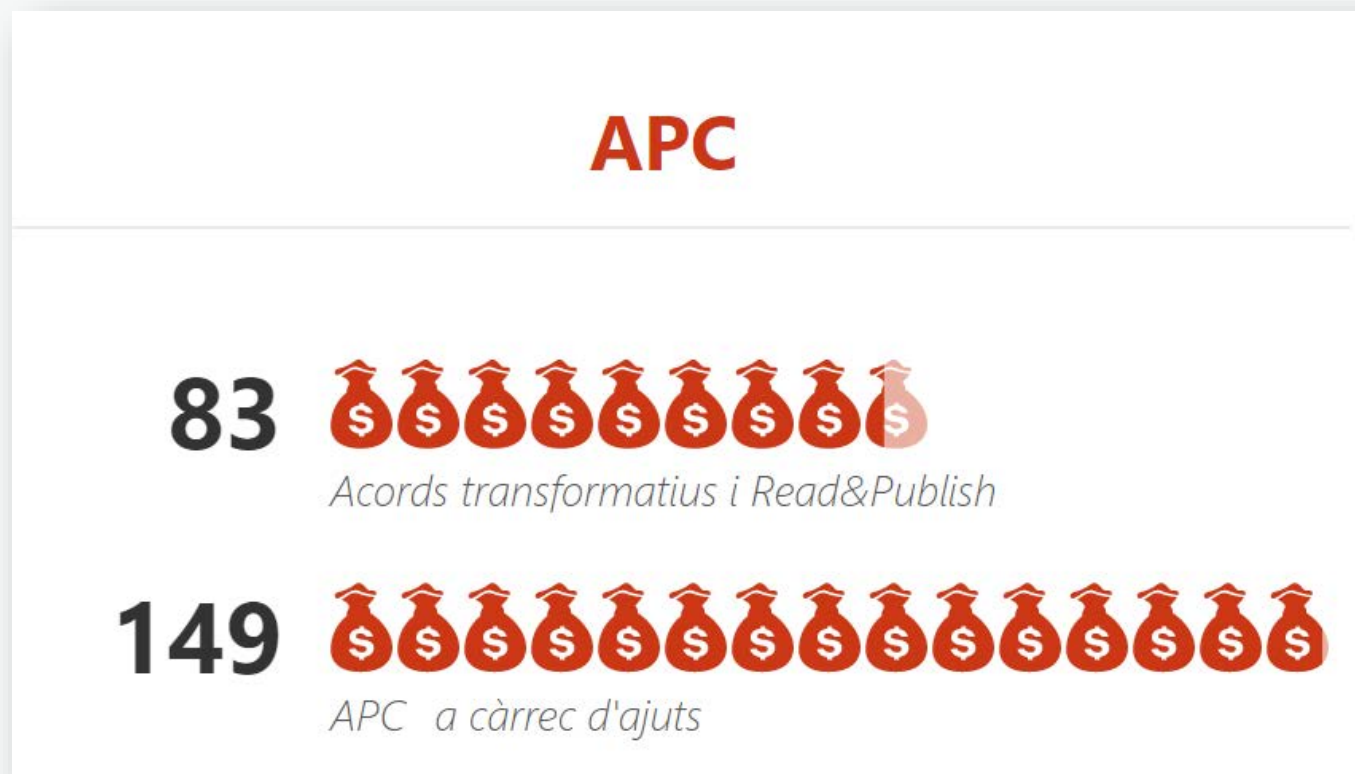

3. Termòmetre de la ciència oberta

APC

L'any 2021:

- s'han publicat 83 articles amb **APC gratuïtes** (un 36%) fruit dels acords transformatius i acords Read&Publish que té la Universitat
- a **càrrec d'ajuts** s'han pagat un total de 149 APC

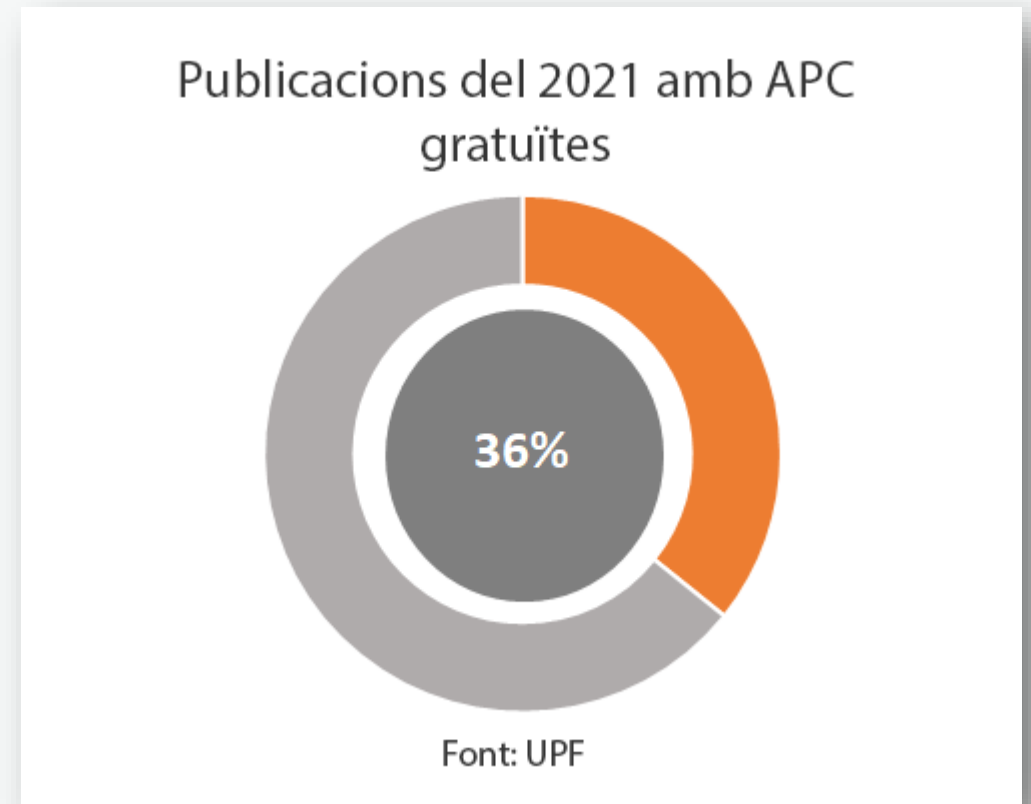

3. Termòmetre de la ciència oberta

APC

Publicacions del 2021

El 36% de les APC han estat gratuïtes

Setmana de l'Accés Obert 2022
del 24 al 28 d'octubre

Biblioteca i Informàtica

Gràcies

